

Activiteitenprogramma CvTA 2016

1. Inleiding

In 2016 doet zich voor het CvTA een aantal bijzondere omstandigheden voor.

Ten eerste zal de Tweede Wet toezicht, die per 1 juli 2013 van kracht is geworden, in opdracht van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (VenJ) geëvalueerd worden. De minister van VenJ heeft deze evaluatie bij de behandeling van de Tweede Wet toezicht in de Tweede Kamer (2011, nr. 31 766) toegezegd. De evaluatie wordt uitgevoerd in opdracht van het WODC (Ministerie van VenJ) in samenwerking met bureau AEF en de Universiteit van Utrecht. In aanloop naar deze evaluatie heeft het CvTA een zogeheten 'zelfevaluatie' uitgevoerd (CvTA, februari 2016), die ter beschikking is gesteld aan de evaluatoren. Na afronding van de evaluatie (verwacht zomer 2016) zal deze aan het parlement worden aangeboden. Mocht de evaluatie leiden tot aanpassing van de Wet toezicht en daarmee aan de eisen die gesteld worden aan de collectieve beheersorganisaties en het toezicht hierop door het CvTA, dan verwachten we dat deze nieuwe wettelijke eisen aan de beheersorganisaties en het toezicht hierop op zijn vroegst in 2017 van kracht zullen worden.

Daarnaast werd beoogd dat de implementatiewet van de EU-Richtlijn collectief beheer (Richtlijn 2014/26/EU) aanvankelijk vóór 10 april 2016 door het parlement zou worden aangenomen. Deze termijn zal niet worden gehaald, zodat voorlopig wordt uitgegaan dat deze nieuwe Wet toezicht per 1 januari 2017 van kracht zal zijn. De bedoeling van deze EU-Richtlijn, die in 2014 door het Europees parlement werd aangenomen, is het harmoniseren van de eisen die aan het functioneren van CBO's worden gesteld tussen de lidstaten en het mogelijk maken van zogeheten 'multi-territoriale licensering' van online-muziekwerken, onder andere door samenwerking van de CBO's in de verschillende lidstaten. Met dit laatste doel beoogt de EU het online gebruik van muziekwerken te vergemakkelijken, waarbij gebruikers in één keer een licentie kunnen afsluiten voor het geheel of delen van de EU. Indien deze zogeheten Derde Wet toezicht (het huidige ter behandeling bij het parlement voorliggende wetsvoorstel) van kracht gaat worden, heeft dit verstrekende gevolgen voor het functioneren van de CBO's en het toezicht hierop door het CvTA. Aan dit functioneren van de CBO's en het toezicht hierop wordt een aantal nieuwe eisen gesteld. De belangrijkste daarvan zijn:

- Alle in Nederland gevestigde CBO's, ongeacht de omvang van de incasso of repartitie, vallen onder het toezicht.
- Naast CBO's, waarbij rechthebbenden zeggenschap hebben of sprake is van organisaties zonder winstoogmerk, worden Onafhankelijke Beheersorganisaties (OBO's) onderscheiden. Deze OBO's zijn organisaties voor collectief beheer van auteurs- en naburige rechten die direct noch indirect, geheel noch gedeeltelijk onder zeggenschap staan van de rechthebbenden én zijn ingericht met winstoogmerk. Voor deze OBO's geldt, in verhouding tot de CBO's, een verlicht regime van eisen waaraan deze

organisaties dienen te voldoen. Het betreft alleen eisen ten aanzien van de onderhandeling met gebruikers ('in goed vertrouwen en door het verschaffen van alle noodzakelijke informatie') en ten aanzien van de informatievoorziening aan belanghebbenden (gebruikers en rechthebbenden).

- Voor de CBO's geldt een groot aantal extra eisen ten opzichte van de huidige Wet toezicht: de inrichting van de bestuurlijke organisatie en de zeggenschap van rechthebbenden ('governance'), verdere normering van kosten en inhoudingen, zorgvuldigheid en snelheid van repartitie en een zogeheten transparantieverslag.

2. Activiteiten in 2016

De activiteiten die in 2016 zullen worden uitgevoerd, kunnen in 3 categorieën worden onderscheiden:

- a. Inpassing van de vereisten van de nieuwe Wet toezicht in het beleid en de uitvoering van het toezicht door het CvTA
- b. Uitvoeren van de reguliere activiteiten van het toezicht
- c. Aandacht voor specifieke thema's in het toezicht

Ad a. Inpassing van de nieuwe Wet: Ontwikkeling en innovatie

Het CvTA voorziet met de invoering van deze nieuwe Wet toezicht tenminste de volgende concrete activiteiten:

- Het identificeren van in Nederland gevestigde CBO's en OBO's. In het wetsvoorstel voor implementatie is opgenomen dat het CvTA de EU-Commissie vóór 10 april 2016 dient te voorzien van een lijst van in Nederland gevestigde CBO's. Dit is voor het CvTA aanleiding om, naast de reeds onder het toezicht vallende CBO's, de bij het CvTA bekende CBO's die tot dusver buiten het toezicht vielen (op grond van de omvang van de incasso) aan te schrijven. Daarnaast doet het CvTA een oproep aan, bij het CvTA nog onbekende, in Nederland gevestigde CBO's om zich te melden. Op grond hiervan wordt de EU-Commissie geïnformeerd. Ten aanzien van de OBO's voorziet het CvTA dat, na het vaststellen van de nieuwe Wet toezicht door het parlement, een nadere inventarisatie wordt gemaakt. Een uitdaging vormt daarbij het onderscheiden van deze OBO's met organisaties die het beheer niet op collectieve, maar op individuele basis uitvoeren (de 'agentschappen').
- Het ontwikkelen van een nieuw zogeheten *Beleidskader Toezicht*, waarin de eisen vanuit de nieuwe Wet toezicht worden vertaald naar een meer praktisch niveau voor de onder toezicht staande organisaties (CBO's en OBO's). Net als bij de introductie van de huidige Wet toezicht (medio 2013) zet het CvTA hierbij in om in samenspraak met de sector van het

collectief beheer te komen tot een gedragen *Beleidskader Toezicht*. Het CvTA voorziet dat daartoe tenminste één, maar wellicht meerdere bijeenkomsten met een representatieve vertegenwoordiging vanuit de sector noodzakelijk zullen zijn.

- Het ontwikkelen en toepassen van een overgangsregime voor het toezicht. Een bijzonder onderdeel van het nieuwe *Beleidskader Toezicht*, betreft het overgangsregime. De onder toezicht staande organisaties, zowel de CBO's die thans onder het toezicht vallen, alsmede nieuwe CBO's en OBO's, moeten in de gelegenheid worden gesteld hun organisatie, werkwijze en administratie zodanig in te richten dat deze aan de nieuwe wettelijke eisen voldoet.
- Het afstemmen en coördineren van het Nederlandse toezicht met het toezicht in andere lidstaten in Europa. Juist de doelstelling neergelegd in de EU-Richtlijn Collectief Beheer om de eisen aan en het toezicht op het collectief beheer te harmoniseren, vereist dat het CvTA zich in 2016 met een mogelijke doorloop in 2017 op de hoogte stelt van de wijze waarop het toezicht in andere lidstaten van de EU wordt uitgevoerd. Indien nodig wordt in samenspraak met andere toezichthouders een meer uniforme aanpak van het toezicht vastgesteld. Een en ander zal mogelijk tot stand worden gebracht door de deelname van het CvTA aan de Europese werkgroep van deskundigen die in de EU-Richtlijn is voorzien (artikel 41 van de Richtlijn).

Het CvTA heeft reeds in 2015 een verzoek ingediend bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie voor additionele middelen om de voorziene incidentele en structurele activiteiten die samenhangen met de nieuwe Wet toezicht uit te kunnen voeren. Dit verzoek is thans nog in behandeling bij het ministerie. Afhankelijk van de reactie van het ministerie op dit verzoek zullen bovengenoemde activiteiten meer of minder gefaseerd worden uitgevoerd in 2016 en volgende jaren.

Ad b. Uitvoeren van reguliere activiteiten in het toezicht: Bestending en uitbouw

Terwijl deze nieuwe Wet toezicht naar verwachting per 1 januari 2017 zal worden ingevoerd, zullen de activiteiten van het CvTA er tevens op gericht zijn de bestaande toezichtactiviteiten - sinds 2003 gericht op 5 CBO's, sinds 2013 gericht op 17 CBO's en vanaf 1 januari 2015 gericht op 18 CBO's - zonder onderbreking voort te zetten. Deze activiteiten zijn georganiseerd in een aantal clusters:

1. Het uitvoeren van activiteiten in het kader van het preventief toezicht; de 'goedkeuringsprocedure'. CBO's hebben de wettelijke verplichting om besluiten tot het vaststellen of wijzigen van (a) statuten, (b) reglementen en overeenkomsten met rechthebbenden of gebruikers en (c) klachtenregelingen vooraf ter goedkeuring aan het CvTA voor te leggen. De ervaring over de afgelopen jaren leert dat het CvTA op jaarbasis circa 25 van dergelijke voorgenomen besluiten toetst.
2. Het uitvoeren van activiteiten in het kader van het repressief toezicht; het optreden tegen (mogelijke) overtredingen van de wettelijke vereisten op basis van signalen en meldingen of op basis van eigen waarneming. Hoewel het CvTA op grond van de Wet toezicht geen 'klachtorgaan' van de CBO's (en na invoering van de Derde Wet toezicht betreft dit ook de OBO's) is,

blijkt uit ervaring van de afgelopen jaren dat rechthebbenden en betalingsplichtigen het CvTA 'goed' weten te vinden indien zij het oneens zijn met de handelwijze van CBO's. Zij wijzen het CvTA in die gevallen op mogelijke overtredingen van de wettelijke vereisten waaraan de CBO's dienen te voldoen. Het CvTA ziet zich dan genoodzaakt te onderzoeken of en zo ja op welke wijze één of meer van de wettelijke vereisten wordt overtreden. Een van de 'standaard' zorgvuldigheidsvereisten is dat partijen daarbij in de gelegenheid worden gesteld schriftelijk hun zienswijze in te brengen en zo nodig individueel of gezamenlijk door het CvTA te worden gehoord.

De resultaten van dit preventief en repressief toezicht, per definitie casus gericht, kan leiden tot nadere uitleg van de wettelijke vereisten in bijzondere omstandigheden, maar mogelijk ook tot een 'beoordelingskader' dat in voorkomende gevallen kan worden gebruikt ('jurisprudentie' in het toezicht). Ook in 2016 zal het CvTA deze jurisprudentie – na afronding van de toezichttrajecten in het kader van het preventief en repressief toezicht – openbaar maken om dit als richtsnoer te laten zijn voor het handelen en functioneren van de onder toezicht staande CBO's (en OBO's). Bij onderwerpen die een meer gemeenschappelijk karakter van de CBO's hebben – zoals in het verleden de fondsen voor sociaal- en culturele doeleinden, de collectieve bestedingen voor bijvoorbeeld handhaving (BREIN) en de Wet Normering Topinkomens (WNT) – zal het CvTA het beoordelingskader neerleggen in afzonderlijke notities of een verdere actualisatie van het beleidskader Toezicht.

3. Het rapporteren over de 'staat' van de sector van het collectief beheer in de vorm van het *Jaarrapport toezicht 2015* en de rapportage *Goed bestuur en integriteit: stand van zaken 2015*. Met deze rapportages geeft het CvTA niet alleen een beeld hoe de sector van het collectief beheer als geheel functioneert ten aanzien van de wettelijke eisen en daarbinnen hoe de CBO's zich individueel en ten opzichte van elkaar verhouden, maar ook hoe de sector zich in de loop van tijd onder meer in financiële zin (incasso en repartitie) ontwikkelt en welke kansen en bedreigingen zich voordoen.

Ad c. Specifieke thema's in het toezicht in 2016

Mede naar aanleiding van ervaringen in het toezicht sinds het van kracht worden van de Wet toezicht in juli 2013 wil het CvTA in 2016 een aantal specifieke thema's nader aandacht geven:

1. De tariefsystemen en –grondslagen

De CBO's hanteren onderling en voor verschillende categorieën gebruikers diverse tariefsystemen en grondslagen. Naar aanleiding van de ervaring met het toezicht in de afgelopen jaren met de tariefsystemen en –grondslagen van individuele CBO's in specifieke gevallen en omstandigheden, wil het CvTA in 2016 op meer gestructureerde wijze sectorbreed de gehanteerde tariefsystemen en –grondslagen in kaart brengen. Daarbij wil het CvTA tevens de unieke overeenkomsten die de CBO's afsluiten met de individuele grotere gebruikers afzetten tegen de meer algemeen gehanteerde tariefsystemen en – grondslagen die bijvoorbeeld met brancheorganisaties of kleinere individuele gebruikers worden afgesloten.

2. De samenwerking met buitenlandse zusterorganisaties

Het incasseren en verdelen van auteurs- en naburige rechten blijft niet alleen beperkt tot de landsgrenzen. Vrijwel alle CBO's ontvangen een deel van hun incasso uit het buitenland en verdelen een deel van hun in Nederland verkregen incasso aan buitenlandse rechthebbenden. Soms zijn bij zowel de incasso uit het buitenland als de verdeling naar rechthebbenden in het buitenland geen buitenlandse CBO's betrokken, maar in de meeste gevallen lopen deze geldstromen via de zusterorganisaties in het buitenland. De afspraken die hierbij tussen de CBO's in internationaal verband worden afgesproken zijn doorgaans zogeheten 'wederkerigheidsovereenkomsten'. Het CvTA wil in 2016 deze overeenkomsten met buitenlandse zusterorganisaties meer gestructureerd en ook sectorbreed in beeld brengen.

3. De positie en rol van de omroepen in het collectief beheer

De omroepen hebben een bijzondere positie wat betreft het beheer van auteurs- en naburige rechten. Enerzijds maken de omroepen gebruik van auteursrechtelijk en nabuurrechtelijk beschermde werken (tv- en filmproducties, muziek) en zijn als zodanig betalingsplichtige van de CBO's. Anderzijds treden de omroepen ook op als producent van auteursrechtelijk en nabuurrechtelijk beschermde werken en zijn als zodanig rechthebbende van de CBO's. In sommige CBO's zijn de omroepen dan ook direct of indirect vertegenwoordigd in het bestuur (Stichting de ThuisKopie, verdeelorganisaties van Stichting de ThuisKopie, STG/SGN). Daarnaast hebben de omroepen op basis van de Wet naburige rechten een 'eigen recht' op een billijke vergoeding.

Gelet op deze bijzondere positionering van de omroepen, de organisatie van omroepen op verschillende territoriale niveaus (landelijk, regionaal en lokaal) en enkele ervaringen in het toezicht met (brancheorganisaties van) omroepen, wil het CvTA meer inzicht krijgen in de overeenkomsten die omroepen als (grotere) gebruiker met de CBO's hebben afgesloten en de verdeling vanuit de CBO's naar de omroepen.

Het CvTA zal de collega toezichthouder voor de omroepen, het Commissariaat voor de Media, betrekken bij het in kaart brengen van dit specifieke thema.

4. Incidenten

Net als in vorige jaren is het CvTA zich ervan bewust dat incidenten nooit door het reguliere wettelijke toezicht kunnen worden uitgebannen. Juist daarom blijft het CvTA alert op mogelijke incidenten bij individuele CBO's, mede met het oog op mogelijke doorwerking in de sector of de reputatie van die sector. Incidenten zijn naar hun aard niet te voorkomen, maar de toezichthouder zal wel steeds, en zeker in ernstige gevallen, een oordeel moeten vormen over het gebeurde. Het CvTA zal de ontwikkelingen in de sector, de CBO's en het nationale, EU- en internationale beleid met betrekking tot auteurs- en naburige rechten en het toezicht daarop nauwlettend volgen. Daartoe voert het CvTA regelmatig overleg met de besturen en het management van de CBO's, de

brancheorganisatie VOI©E, organisaties en deskundigen op het brede terrein van auteursrecht en naburig recht, en in ieder geval de Ministeries van Veiligheid en Justitie en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Het CvTA voert regelmatig overleg met andere externe toezichthouders, heeft specifieke samenwerkingsafspraken gemaakt met de Autoriteit Consument en Markt (ACM) en heeft een regulier contact met de onafhankelijke Geschillencommissie Auteursrechten Zakelijk.

Indien nodig zal het CvTA, op basis van incidenten of bij constatering van een meer structurele problematiek in de sector, niet schromen om in te grijpen. Dit zal zij doen aan de hand van een – inmiddels uitgebreid - scala aan instrumenten voor interventie: mondelinge en schriftelijke advisering, (bindende) aanwijzingen en zo mogelijk sancties in de vorm van het onthouden van goedkeuring of het opleggen van boetes of dwangsommen. Daarnaast kan het CvTA door middel van notities of richtlijnen, zoals in het verleden de notities *Goed bestuur en integriteit* en *Sociaal cultureel beleid CBO's*, normoverdragend optreden.